

ROZDZIAŁ V

AGNIESZKA KARPIŃSKA

Muzyka chrześcijańska i wartości w niej zawarte postrzegane przez młodych dorosłych uczestniczących w *Song of Songs Festival 2018*. Komunikat z badań

Wprowadzenie

„Muzyka towarzyszyła człowiekowi od zawsze i prawdopodobnie od samego początku dzieliła się na sacrum i profanum. Muzyka sacrum związana była z wierzeniami i kultem. Wykonywano ją podczas oddawania czci bogom lub w czasie ważniejszych uroczystości. Dostęp do niej mieli jedynie kapłani i osoby ważne w hierarchii społecznej”¹. Według A. Wilsona-Dicksona, pierwszych informacji na temat muzyki chrześcijańskiej można doszukiwać się na kartach Starego Testamentu. Pomimo iż wzmianki dotyczące muzyki w Starym Testamencie nie są bezpośrednie, to zdaniem autora sugerują podniosłe jej znaczenie w życiu narodu izraelskiego². B. Szczepanowicz dodaje, że mieszkańcom Izraela muzyka towarzyszyła zarówno w życiu społecznym, jak i religijnym. Oprawa muzyczna opiewała najważniejsze wydarzenia i uroczystości. Przede wszystkim jednak służyła ona do uwielbiania Boga³. Nowy Testament zawiera także wiele fragmentów dotyczących muzykowania. Zdaniem B. Szczepanowicz, w Nowym Testamencie „muzyka i śpiew są formą oddawania czci Bogu,

¹ B. Szczepanowicz, *Muzyka i taniec w Biblii*, Kraków 2016, s. 6.

² A. Wilson-Dickson, *Historia muzyki chrześcijańskiej. Od chorału gregoriańskiego do muzyki gospel*, Warszawa 2007, s. 18.

³ B. Szympowicz, *Muzyka i taniec w Biblii*, Kraków 2016, s. 30.

modlitwy, uwielbienia, dziękczynienia, czyli sposobem zwracania się do Niego. Zawiera on wiele pieśni śpiewanych przez ludzi i istoty anielskie⁴. Zdaniem A. Wilsona-Dicksona, rola jaką odgrywała muzyka w życiu pierwszych chrześcijan miała istotny wpływ na jej współczesny rozwój. Dlatego też według autora obecnie możemy mówić o różnorodności muzyki chrześcijańskiej, która rozwijała się na przestrzeni dziejów⁵. G. Późniak zauważa, że różnorodność muzyki chrześcijańskiej sprawia, że „śpiewa się piosenki religijne z gitarą, ze stylowym akompaniamentem instrumentów klawiszowych, ale przecież piosenka religijna wykonywana jest także na scenie w aranżacjach z rockowo brzmiącymi gitarami, zestawem perkusyjnym. Spotyka się także raperów deklamujących treści religijne⁶. Dlatego też można wnioskować, że ze względu na bogactwo współczesnej muzyki chrześcijańskiej coraz częściej sięgają do niej młodzi dorośli. Zdaniem M. Dubis, „młodzi ludzie niejednokrotnie zagubieni w kulturze przyjemności, spotykają się z propozycjami nowych sposobów formułowania reguł postępowania, zasad hierarchizacji i wyborów celów życiowych⁷. Warto więc zadać sobie pytanie jak muzyka chrześcijańska oddziałuje na kształtowanie światopoglądu i wartości młodych dorosłych? Czy i jakie wartości upatrują młodzi dorośli w przekazach muzyki religijnej? Kwestie te uznałam za niezwykle interesujące, dlatego też postanowiłam poddać je szczegółowej analizie empirycznej.

Założenia projektu badawczego

Prezentowany raport z badań – studium przypadku – odniesiony jest do poznania i zbadania postaw młodych dorosłych wobec muzyki chrześcijańskiej, a nade wszystko wartości w niej zawartych, jak również jej potencjonalnego oddziaływania na wyznawane przez nich wartości oraz jej rzutowania na problem nawrócenia i przeciwdziałania przestępczości. Celem niniejszych badań nie była zaś analiza problematyki tej twórczości w kontekście kierunków, gatunków oraz artystów ją tworzących. Bezpośrednim impulsem skłaniają-

⁴ Ibidem, s. 49.

⁵ A. Wilson-Dickson, op. cit., s. 320.

⁶ G. Późniak, *W poszukiwaniu miejsca dla koncertów muzyki popularnej w świątyni katolickiej*, „Studia Gdańskie” 2012, T. XXXI, s. 306.

⁷ M. Dubis, *Wartości i style życia młodzieży*, „Jagiellońskie Studia Socjologiczne” 2014, nr 1, s. 36.

cym do realizuj zację za -I-7211- Song of nym z cych an szone p ścijański z jedne konkur podejm tości w gadnie daczy z uwzglę i interp nej po J. Mari L. Klin

Metoda

W sen pretaty według

⁸ Z. ruń 198 formacj w swiaa Młodzie wartośc wieka. I szkół za szawa 1 ży, „Opi dzieży z życia m

cym do podjęcia badań jakościowych był mój udział w zespole badawczym realizującym projekt w ramach konkursu Ministra Sprawiedliwości na realizację zadań w zakresie Przeciwdziałania Przyczynom Przeszłości DSRiN -I-7211-228/18. Projekt „W drodze do *Song of Songs*” realizowany był podczas Song of Songs – największego festiwalu muzyki chrześcijańskiej w Polsce. Jednym z zadań były koncerty chrześcijańskie wraz ze świadectwem występujących artystów skierowanym do młodych osób w nim uczestniczących. Głoszone przez muzyków świadectwa miały na celu promowanie wartości chrześcijańskich oraz profilaktykę przestępczości. Problem badawczy został więc z jednej strony wyodrębniony jako odpowiedź na jedno z zadań powyższego konkursu. Z drugiej zaś w nawiązaniu do problemu społecznego i naukowego podejmowanego w rozważaniach teoretycznych i empirycznych jakim są wartości wyznawane przez młodzież polską. W polskim dyskursie naukowym zagadnienie dotyczące wartości w życiu młodzieży było eksplorowane przez badaczy z zakresu wielu dyscyplin, m.in. psychologii, socjologii, pedagogiki przy uwzględnieniu różnych paradygmatów, w szczególności pozytywistycznych i interpretywistycznych. Problematykę tę w polskiej literaturze specjalistycznej podjęli m.in.: Z. Kwieciński (1987), W. Anasz (1994), L. Dyczewski (1980), J. Mariański (1994), R. Jedliński (1996), J. Gajda (1997), M. Szymański (1998), L. Klimek (2001), M. Rorat (2006), T. Strózik (2014) i inni⁸.

Metoda badań

W sensie epistemologicznym badania zostały oparte na paradygmacie interpretacyjnym. Projekt zaś został umieszczony w nurcie badań jakościowych według założeń następujących autorów N.K. Denzin, Y.K. Lincoln (2009),

⁸ Z. Kwieciński, *Młodzież wobec wartości i norm życia społecznego: studia empiryczne*, Toruń 1987; W. Anasz, *Przyjaźń i tolerancja w systemie wartości młodych Polaków w czasie transformacji ustrojowej*, „Tolerancja: Studia i Szkice” 1994, T. 1; L. Dyczewski, *System wartości w świadomości młodego pokolenia*, „Roczniki Nauk Społecznych” 1980, T. VIII; J. Mariański, *Młodzież współczesna wobec wartości*, „Roczniki Teologiczne” 1994, T. VI; R. Jedliński, *Świat wartości uczniów kończących szkołę*, „Nowa Szkoła” 1996, nr 5; J. Gajda, *Wartości w życiu człowieka. Prawda, miłość, samotność*, Lublin 1997; M. Szymański, *Wartości nauczycieli i uczniów szkół zawodowych*, [w:] *Nowe uwarunkowania edukacji szkolnej*, S. Kwiatkowski (red.), Warszawa 1998; L. Klimek, *Dokąd zmierza młodzież? Cele i dążenia życiowe współczesnej młodzieży*, „Opieka – Wychowanie – Terapia” 2001, nr 4; M. Rorat, *Wartości i poczucie sensu życia młodzieży z dysfunkcją narządu ruchu*, Rzeszów 2006; T. Strózik, *System wartości a ocena jakości życia młodzieży akademickiej*, „Studia Oeconomica Posnaniensia” 2014, nr 2 i inni.

B. Borowska-Beszta (2005), U. Flick (2010), D. Jemielniak (2012), D. Kubinowski (2010)⁹. Wykorzystaną strategią badawczą było studium przypadku. Zgromadzenie materiału badawczego możliwe było dzięki wykorzystaniu techniki wywiadu. Uzyskane podczas wywiadów dane poddałam analizie dziedzin (obrazów) według J. Spradley'a (1979, za: B. Borowska-Beszta, 2005). Celem niniejszego studium przypadku było zbadanie znaczenia muzyki chrześcijańskiej w życiu młodych osób, a nade wszystko poznanie wartości jakie mogą być przekazywane za jej przyczyną w postrzeganiu młodych dorosłych uczestniczących w *Song of Songs Festival*. Młodzi ludzie funkcjonują w życiu zarówno jako czynni, jak i bierni uczestnicy różnych grup społecznych. Są także uczestnikami świata wirtualnego. We wszystkich tych przestrzeniach doświadczają kontaktu z twórczością wielu artystów, w tym również chrześcijańskich. W oparciu o tę partycypację oraz różnorakie zainteresowania wykształca się ich światopogląd oraz wartości. W poniższym projekcie badawczym nadrzędnym było więc poszukiwanie odpowiedzi na pytanie jak współczesna muzyka chrześcijańska oraz przekazywane w niej wartości wpisują się w zainteresowania i światopogląd młodych dorosłych uczestniczących w Festiwalu *Song of Songs 2018*.

Uczestnicy badania, dobór próby celowej

W badaniu uczestniczyło 15 młodych dorosłych. Próbę celową stanowiło 10 kobiet, oraz 5 mężczyzn. Wiek informatorów mieścił się w przedziale 18–25 lat. Dominująca liczba kobiet w badaniu wynika z faktu, że to właśnie kobiety chętniej wyrażały zgodę na udzielenie wywiadu. Przyczyną odmowy udziału w badaniu przez wielu mężczyzn był fakt rejestrowania rozmowy. W procesie badawczym dane informatorów zostały zakodowane. Każdy uczestnik badania został oznaczony jako informator wraz z kolejną liczbą porządkową. Dobierając próbę celową zastosowałam następujące kryteria. Po pierwsze osiągalność, dostępność informatorów zgodnie z zaleceniami U. Flick'a¹⁰. Ponadto

⁹ K.N. Denzin, Y. Lincoln, *Metody badań jakościowych*, t. 1, Warszawa 2009; B. Borowska-Beszta, *Etnografia dla terapeutów (pedagogów specjalnych). Szkice metodologiczne*, Kraków 2005; U. Flick, *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2010; D. Jemielniak, *Badania jakościowe*, t. 1, Warszawa 2012; D. Kubinowski, *Jakościowe badania pedagogiczne. Filozofia, metodyka, ewaluacja*, Lublin 2010.

¹⁰ U. Flick, op. cit., s. 62.

dażyłam t
mując kla

Kroki bada

Badania z
Song of S
wych, do
dań było
ścijska
chrześcija
ry poczyn
czych. Na
lipca 2018
rów i prze
w badaniu
nie przep
których p
4 z nich z
W sumie
balne gro
stiwalu S
rozmowy
dań oraz
sprzyjała
wiadu, co
W dalsze
nych wed
dawczym
portu bac

¹¹ E. D
biś, B. Cyb

¹² T. Ra

dążyłam by były to osoby znajdujące się na etapie wczesnej dorosłości – przyjmując klasyfikację według E. Dubas¹¹.

Kroki badawcze

Badania zostały przeprowadzone w dniach 13–14 lipca 2018 roku podczas *Song of Songs Festival* w Toruniu. Łącznie przeprowadziłam 15 anonimowych, dobrowolnych, jednorazowych wywiadów. Koncepcją niniejszych badań było uzyskanie 15 narracji młodych dorosłych na temat: „Muzyka chrześcijańska jest dla mnie...” oraz „Wartości, które można dostrzec w muzyce chrześcijańskiej i ich znaczenie w moim życiu...”. Pierwszym krokiem który poczyniłam realizując projekt badawczy było sformułowanie pytań badawczych. Następnie sporządziłam matrycę wywiadu. Kolejno w dniach 13–14 lipca 2018 r. udałam się na festiwal, by tam zlokalizować moich informatorów i przeprowadzić badania. Młode kobiety chętnie wyrażały zgodę na udział w badaniu i z zaangażowaniem odpowiadały na wszystkie moje pytania. Łącznie przeprowadziłam wywiady z 10 kobietami. Nie wszyscy zaś mężczyźni, których poprosiłam o udział w badaniu wykazali się takim entuzjazmem, gdyż 4 z nich ze względu na fakt rejestracji rozmowy nie wyraziło na nią zgody. W sumie uzyskałam narracje od 5 młodych dorosłych mężczyzn. Dane werbalne gromadziłam podczas koncertów muzyki chrześcijańskiej w ramach Festiwalu *Song of Songs*, wywiady trwały od 7 do 15 minut. Przed rozpoczęciem rozmowy moi informatorzy zostali poinformowani o założeniach i celach badań oraz kwestiach etycznych. Mogę zauważyć, że anonimowość rozmówców sprzyjała ich wypowiedziom. Informatorzy nie znali wcześniej matrycy wywiadu, co więcej, nie został im wcześniej narzucony sposób ich wypowiedzi. W dalszej kolejności sporządziłam transkrypcję uzyskanych danych werbalnych według zaleceń G. Jefferson za T. Raplay (2010)¹². Ostatnim krokiem badawczym była analiza zebranego materiału oraz sporządzenie niniejszego raportu badawczego.

¹¹ E. Dubas, *Etapy dorosłości i proces kształcenia*, [w:] *Dorosły w procesie kształcenia*, A. Fabiś, B. Cyboran (red.), Bielsko-Biała 2009, s. 116.

¹² T. Raplay, *Analiza konwersacji dyskursu i dokumentów*, Warszawa 2010, s. 115.

Etyka gromadzenia danych

Zagadnienia dotyczące etycznych aspektów gromadzenia danych terenowych stanowią według U. Flicka¹³ jeden z ważniejszych elementów badań jakościowych. Autor podkreśla, że osoba prowadząca badania kwalitatywne bez wiedzy informatorów nie ma prawa dokonywać rejestracji rozmów, powinna też poinformować badanych o prowadzeniu obserwacji w danym miejscu. U. Flick¹⁴, zaznacza również, że badacz chcąc rozpocząć gromadzenie danych terenowych zobowiązany jest uzyskać świadomą, pisemną zgodę informatorów, zapoznać ich z celem badań, założeniami oraz tym gdzie uzyskane informacje zostaną umieszczone. Ponadto autor zaznacza, że osoba biorąca udział w badaniu powinna zostać poinformowana przed jego rozpoczęciem o możliwości rezygnacji w każdej chwili bez podania konkretnej przyczyny. Dodatkowo, U. Flick¹⁵ zauważa, że wszelkie dane, które badacz pozyska od informatorów są źródłem informacji, dlatego też pod żadnym pretekstem nie powinien dokonywać ich przekształcenia, przeróbki. Badacz dokonując pracy w terenie powinien tak postępować, by nie doprowadzić do uszczerbku czy straty moralnej informatorów.

Realizując projekt badawczy dążyłam do tego, by prowadzone przeze mnie badania były zgodne z zasadami etycznymi. Dlatego też przed rozpoczęciem wywiadu uzyskałam ustną zgodę informatora na udział w badaniu oraz na rejestrowanie rozmowy przy pomocy dyktafonu. Dodatkowo poinformowałam swoich rozmówców, że będzie to indywidualny, bezpłatny wywiad, a dane osobowe zostaną zakodowane. Poza tym uczestnicy badania zostali poinformowani o ramowych założeniach badań, celach oraz możliwości rezygnacji z udziału na każdym etapie badania bez konieczności podania przyczyny. 15 młodych dorosłych wyraziło ustną zgodę na udział w badaniu i zaakceptowało wszystkie jego założenia.

¹³ U. Flick, op. cit., 2010, s. 122.

¹⁴ Ibidem, s. 123.

¹⁵ Ibidem, s. 123.

Wiarygodność ba

Wiarygodność
zinem definiuje
niu tego samego
w następujący s
tody, to schema
ferencje związa
badań różne r
przynajmniej c
jednego badacz
jące typy trian
danych, co poz
same metody b
wadzony jest p
tod badawczy
tywnych wyni
perspektyw i z
podważające g
ty widzenia w
czyli „złożony
malizowania

W swoich
z różnych źró

Pytania bada

Problem bad
pytaniach sz

1. Jak m
zują m
1.1.

¹⁶ U. Flick

¹⁷ Ibidem,

¹⁸ Ibidem

Wiarygodność badań

Wiarygodność badań zapewniłam poprzez triangulację. U. Flick¹⁶ za N. Denzinem definiuje triangulację jako „połączenie różnych metodologii przy badaniu tego samego zjawiska”. Cel tak rozumianej triangulacji określa autor ten w następujący sposób: „triangulacja, lub wykorzystanie więcej niż jednej metody, to schemat działania pozwalający na wzniesienie się ponad osobiste preferencje związane z określonymi metodologiami. Łącząc w obrębie jednych badań różne metody i perspektywy różnych badaczy, obserwatorzy mogą przynajmniej częściowo przewyciężyć ułomność badań prowadzonych przez jednego badacza i przy użyciu jednej metody”¹⁷. U. Flick wymienia następujące typy triangulacji: triangulacja danych – korzystanie z odrębnych źródeł danych, co pozwala badaczowi uzyskać najlepsze rezultaty wykorzystując te same metody badawcze. Triangulacja badaczy – jeden projekt badawczy prowadzony jest przez kilku badaczy jednocześnie, używających tych samych metod badawczych, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie jak najbardziej obiektywnych wyników badań. Triangulacja teorii – „ujmowanie danych z różnych perspektyw i z różnorodnymi hipotezami w zanadrzu. Można gromadzić dane podważające główne hipotezy oraz zestawiać ze sobą różne teoretyczne punkty widzenia w celu oszacowania ich siły i przydatności”. Triangulacja metod, czyli „złożony proces konfrontowania poszczególnych metod w celu zmaksymalizowania trafności pracy w terenie”¹⁸.

W swoich badaniach wykorzystałam triangulację danych, korzystałam z różnych źródeł informacji, pozyskałam dane od różnych informatorów.

Pytania badawcze

Problem badawczy został zdefiniowany w głównym pytaniu badawczym oraz pytaniach szczegółowych, które brzmiały następująco:

1. Jak młodzi dorośli uczestniczący w *Song of Songs Festival* konceptualizują muzykę chrześcijańską?
 - 1.1. Jakie wartości dostrzegają w muzyce chrześcijańskiej?

¹⁶ U. Flick, *Jakość w badaniach jakościowych*, Warszawa 2001, s. 80.

¹⁷ Ibidem, s. 82.

¹⁸ Ibidem, s. 86.

- 1.2. W jaki sposób uzasadniają swoje zainteresowanie i postawę wobec muzyki chrześcijańskiej?
- 1.3. Jakie walory muzyki chrześcijańskiej uwidaczniają się w opinii młodych dorosłych?

Analiza danych

Dane werbalne zgromadzone w terenie badawczym poddałam analizie dziedzin (obrazów)¹⁹. Proces analityczny z wykorzystaniem metody dziedzin rozpoczęłam od sformułowania pytania badawczego głównego, które brzmiało: *Jak młodzi dorośli uczestniczący w „Song of Songs Festival” konceptualizują muzykę chrześcijańską?* oraz wyszczególnienia pytań badawczych szczegółowych: *Jakie wartości dostrzegają młodzi dorośli w muzyce chrześcijańskiej? W jaki sposób uzasadniają swoje zainteresowanie i postawę wobec muzyki chrześcijańskiej? Jakie walory muzyki chrześcijańskiej uwidaczniają się w opinii młodych dorosłych?* Następnie zakodowałam dane uczestników badania. Swoich rozmówców określiłam jako informator, dodając każdemu z nich kolejną liczbę porządkową od 1 do 15. Kolejno stosując się do zaleceń J. Spradleya, za B. Borowską-Beszczę, szczegółowo zapoznałam się ze zgromadzonym materiałem badawczym, by na jego podstawie móc wyszczególnić dziedziny analityczne. Wyróżnione kategorie (obrazy) analityczne pochodzące z danych *verbatim*. Oto one:

Kategoria I – *Muzyka chrześcijańska jest dla mnie...*

Kategoria II – *Wartości zawarte w muzyce chrześcijańskiej...*

Kategoria III – *Moje zainteresowanie muzyką chrześcijańską wynika z...*

Kategoria IV – *Muzyka chrześcijańska, a moja relacja z Bogiem...*

Kategoria V – *Muzyka chrześcijańska może być pomocna w...*

Kategoria I – „*Muzyka chrześcijańska jest dla mnie...*”

Najwięcej informatorów wskazywało, że muzyka chrześcijańska stanowi ważny element ich życia. Jest dla młodych dorosłych wyjątkowym sposobem komunikacji. Jest pewnego rodzaju manifestacją ich wiary. Jest jednym ze sposobów

¹⁹ Nazwa nadana przez B. Borowską-Beszczę (op. cit., 2005), według J. Spradleya (1979).

kontaktu z ...
trudny i nie

(...) dla m...
jak można

Jest dla m...
(3,0) częst...
o Bogu te...

(...) muzy...
dzi. (Info...

Na pewno...
na pewno...

Wyrażen...

Jest to dla...
pewn...: o...
wierzyć w...
ramy wi...

Dla mnie...

(...) muz...
bem mo...

(...) jest b...
11)

(2,0) ale t...

(...) jest t...
mnie (2...
(2,0) a te...
świadcz...
w inny s...
moją wi...
nięte z B...
przez te...

(...) jest t...

Muzyka...
cham in...
n::a, tak...
proszony...
wiarę. (I...

²⁰ W tran...
kropków jest

kontaktu z Bogiem, który często poprzez zwykłe modlitwy wydaje się zbyt trudny i nieosiągalny.

(...) dla mnie jest to WAŻNY element mojego życia (2,0). Muzyka ta pokazuje nam jak można być blisko Boga (2,0). (Informator 4)

Jest dla mnie muzyką BARDZO bliską i²⁰ przez tę muzykę się też modlę yyy (3,0) często ją słucham – w sumie na co dzień – (...) daje mi też takie świadcstwo o Bogu teksty tych piosenek. (Informator 5)

(...) muzyka chrześcijańska jest wspinała przybliżyła mnie do Pana Boga i do ludzi. (Informator 1)

Na pewno jest to dla mnie inny tak::i wyjątkowy sposób modlenia się (2,0) to jest na pewno na pierwszym miejscu (2,0). (Informator 6)

Wyrażeniem w jakiś sposób swojej wiary (2,0). (Informator 7)

Jest to dla mnie ważny element mojego życia (2,0) ten festiwal dzisiejszy jest to na pewn:::o taki nasz manifest – widzę tu w sumie same młode osoby – że potrafimy wierzyć w Pana Jezusa a nie jak większość ludzi w dzisiejszych czasach się wypieramy wiary tylko. (Informator 8)

Dla mnie jest ona bardz:::o ważna (2,0). (Informator 9)

(...) muzyka chrześcijańska jest dla mnie wyrażeniem wiary i::: pewnym sposobem modlitwy. (Informator 10)

(...) jest bardzo ciekawym doświadczeniem rozwijania się duchowo. (Informator 11)

(2,0) ale też modlitwą (...). (Informator 12)

(...) jest to coś ważnego dla mnie (2,0) coraz bardzi:::ej świadomie wpływa to na mnie (2,0) bo jak byłam mała t:::o byłam bo rodzice szli i podobał mi się klimat (2,0) a tera:::z chodzę bardziej dlatego właśnie że potrzebuje takiego żywego doświadczenia taki:::ej radości (2,0) dzięki tej muzyce mogę też wychwalać Boga w inny sposób niż zawsze (2,0) w tak:::i bliższy mi (2,0) ta muzyka te:::ż wzmacnia moją wiarę (3,0) kiedy wsłuchuje się w teksty piosenek – które przecież są zaczerpnięte z Biblii – kiedy je słyszę w kościele nie trafiają do mnie tak jak właśnie poprzez te piosenki. (Informator 13)

(...) jest to dla mnie takie uwielbienie Boga w inny sposób (2,0). (Informator 14)

Muzyka chrześcijańska w moim życiu odgrywa bardzo ważną rolę (3,0) nie słucham innego rodzaju muzyki tylko ją (3,0) to jest dla mnie takie uwielbienie Pa:::a, taka szczególna modlitw:::a bo czasami ciężko jest się modlić (3,0) jesteś rozproszony nie koncentrujesz się na tym co mówisz (3,0) a tutaj mogę wykrzyzczyć tą wiarę. (Informator 15)

²⁰ W transkrypcji zapis ten oznacza przeciągniętą (przedłużoną) sylabę, gdzie ilość dwukropków jest zależna od skali przedłużenia.

Informatorzy wskazywali również, że muzyka chrześcijańska jest dla nich pomocna w wielu sytuacjach codziennego życia, dlatego też nazywają ją często wskazówką, czy też drogowskazem. Jest nadzieją, że wiele sytuacji są w stanie zmienić i naprawić. To często odpowiedź na pytania dotyczące ich problemów, trudności czy zmagania z samym sobą.

(3,0) pomagają mi w często trudnej codzienności. (Informator 8)

(...) myślę, że posłuchanie takich piosenek daje jakąś nadzieję na kolejny dzień (3,0) bo często te teksty są dla mnie pomocą (2,0) są też takim wsparciem kiedy nie wiem co robić (2,0) jak sobie radzić w trudnych chwilach (3,0) a tutaj:;j każdy tekst nie jest przypadkowy on ma przesłanie zawiera w sobie wskazówki. (Informator 3)

(...) muzyka ta pokazuje mi jak można być blisko Boga (2,0) świadectwa tych muzyków którzy są tutaj na scenie pokazują że można być w złym stanie czy to fizycznym czy psychicznym a przez Boga można się nawrócić (3,0) można się podnieść ze wszystkiego (3,0) yyy (2,0) to tak:;i często drogowskaz (2,0) wskazówek (2,0) w słowach tekstów odnajduje często odpowiedź na to co mam robić jak postępować. (Informator 4)

(...) w tej muzyce odnajduje wiele pomocnych wskazówek (2,0). (Informator 9)

(...) wiele tekstów piosenek chrześcijańskich podnosi mnie na duchu i:; próbuję mi pokazać że nie ma takiej rzeczy której góra by nie załatwiła. (Informator 7)

Młodzi dorośli uczestniczący w Song of Songs Festival mówiąc o znaczeniu muzyki chrześcijańskiej w swoim życiu, zwracali uwagę także na wiele pozytywnych emocji, jakich doświadczają dzięki słuchaniu, śpiewaniu i uczestniczeniu w koncertach z muzyką chrześcijańską.

(...) te pieśni które są grane dają dużo radości (3,0) zawsze są takie żywe bo mają w sobie tyle pozytywnych emocji:;i mają jakieś przesłanie (2,0) nie są takie zwykłe mają one coś w sobie takiego że chcesz ich słuchać (3,0) zawsze coś z nich wynosisz dla siebie. (Informator 2)

(2,0) uwielbiam takie koncerty tą muzykę pokochałam ją (3,0) można tutaj takie dobro poczuć (3,0) mnie zawsze takie miejsce tak wewnętrznie umacnia (2,0) patrzysz na tych wszystkich ludzi którzy się radują:;ą uwielbiają Boga (3,0) jest tyle osób młodych wierzących i:; mnie to zawsze tak rozczula (3,0) to że oni są tutaj w większości to młode osoby i że się nie wstydzą tego że wierzą (3,0) naprawdę niesamowite emocje to we mnie wywołuje. (Informator 1)

(...) słuchanie tej muzyki to dla mnie taki powe:;r to taka pozytywna energia. (Informator 5)

(...) jest dla mnie takim relaksem bo muzyka jest często wyciszająca (2,0) ale te:;z

można się p
sze uczucia
(2,0) jest dl
(3,0) jest to
tego co waż

Ponadto b
skiej jest dla
wyznających

(...) ale rów
się może p
tylko w na
takich festi
jesteśmy sa

(...) na ko
(2,0) moge
swoją wiar

(...) nawia

(2,0) a tera
czenia taki

Kategoria II

Wszyscy inf
zyki religijn
ścią, na któr
zarówno o n
zwracali uw

(...) na pe
leż tam n

(...) przek
tym by cz

(...) są pr
wiara w r

(...) przed
tor 10)

można się przy niej dobrze bawić (2,0) ma wiele funkcji przez nią wyrażamy nasze uczucia. (Informator 12)

(2,0) jest dla mnie wyrażeniem emocji bo piosenki mówią o różnych sytuacjach (3,0) jest to dla mnie też taki sposób na wyciszenie naszego poszukiwanie siebie (3,0) tego co ważne w życiu. (Informator 14)

Ponadto badani nadmieniają, że udział w koncertach muzyki chrześcijańskiej jest dla nich możliwością poznania nowych osób w podobnym wieku, wyznających tę samą wiarę, kierujących się w życiu podobnymi wartościami.

(...) ale również przez takie festiwale przez tą muzykę takie spotkania zawęzić się może pewna grupa ludzi (2,0) tworzy się wspólnotę ponieważ widzimy że nie tylko w naszym otoczeniu działają jakieś grupy i wspólnoty ale też inne (3,0) na takich festiwalach się spotykamy i widzimy że więcej jest młodzieży (3,0) nie jesteśmy sami z naszą wiarą chrześcijańską. (Informator 6)

(...) na koncertach zaś spotykam ludzi o podobnych poglądach wartościach (2,0) mogę z nimi wymieniać poglądy mogę z nimi rozmawiać (3,0) dzielić się swoją wiarą. (Informator 9)

(...) nawiązuje wiele znajomości poprzez udział w koncertach. (Informator 11)

(2,0) a teraz chodzę bardziej dlatego właśnie że potrzebuję takiego żywego doświadczenia takiej radości (3,0) wspólnoty że nie tylko ja to lubię. (Informator 13)

Kategoria II – „Wartości zawarte w muzyce chrześcijańskiej...”

Wszyscy informatorzy jednogłośnie podkreślali, że w tekstach piosenek muzyki religijnej można dostrzec wiele wartości. Najczęściej wymienianą wartością, na którą zwracali uwagę, była miłość oraz wiara. Informatorzy mówili zarówno o miłości do Boga, jak i tej międzyludzkiej. Ponadto informatorzy Ci zwracali uwagę na wartości, takie jak dobro i prawda.

(...) na pewno są wartości (3,0) warto się zagłębiać w te teksty wtedy możemy znaleźć tam na pewno miłość i tą do Boga i do ludzi (2,0) i dobro. (Informator 14)

(...) przekazują wartości tu nie ma wątpliwości (2,0) teksty mówią o miłości (2,0) o tym by czynić dobro (2,0) no i co tu więcej się rozdrabniać. (Informator 11)

(...) są przekazywane wartości (2,0) dużo w tych piosenkach miłości (2,0) ale też wiara w nich zawarta jest. (Informator 9)

(...) przede wszystkim wiarę w Boga ale też miłość nadzieja dobro (...). (Informator 10)

Są przekazywane wartości którymi chrześcijanie starają się żyć ale też pokazywanie tego że dobro zawsze wygrywa (2,0) chociażby ta piosenka przed chwilą która mówiła że nie ma takiego lęku który by nie pokonał zła (2,0) dużo też jest w nich treści opowiadających o miłości nie tylko boskiej ale i ludzkiej (2,0). (Informator 7)

Oczywiście (2,0) przede wszystkim w tekstach piosenek jest zawartych bardzo dużo wartości mówią między innymi o wierze, o czynieniu dobra o miłości (2,0) o tym czym powinniśmy się w życiu kierować czyli prawdą dobrem pięknem (2,0) śpiewają o życiu o tym jak powinniśmy w nim postępować a nie o jakiś beznadziejnych rzeczach (2,0) jak nasze życie powinno wyglądać w szczególności pełne miłości do Boga i do bliźniego to jest moim zdaniem największy sens tych wszystkich piosenek które śpiewamy. (Informator 6)

(...) oczywiście jak najbardziej widzę te wartości (3,0) w tekstach jest wiele sformułowań dotyczących miłości nie tylko do Boga ale i też do drugiego człowieka (2,0) muzyka chrześcijańska promuje takie wartości też jak dobro, prawda to wszystko jest w słowach piosenek. (Informator 5)

(...) pewnie że są tam wartości (...) na pewno miłość (...) wiara w Boga (2,0). (Informator 3)

Na pewno jest w tym prawda, dobro, szczególnie to że ważną wartością w życiu jest wiara w Boga, że młodzi ludzie powinni w niego wierzyć. Miłość do Boga miłość do drugiego człowieka. (Informator 1)

(...) mówią też że ważne jest wzajemne miłosierdzie i::: miłość do Boga. (Informator 2)

Kolejną ważną wartością, którą można wyodrębnić w wypowiedziach informatorów jest nadzieja. Młodzi dorośli podkreślali, że nadzieja występująca w muzyce chrześcijańskiej pozwala odważnie patrzeć w przyszłość i wierzyć, że nie ma takiej sytuacji z której nie można by było się podnieść.

(2,0) nadzieję by się nie poddawać nigdy (2,0). (Informator 14)

Na pewno są tu wartości (2,0) dużo jest wartości w tym (2,0) wielu muzyków ma bardzo ciężkie historie i jak się dzielą swoimi świadectwami to daje to nadzieję że niezależnie od tego w jak głębokim bagnie siedzisz to zawsze możesz (2,0) że zawsze jest jakieś wyjście i po prostu przez te świadectwa umacniają pomagają. (Informator 13)

(...) nadzieja też jest ważną wartością którą można tam dostrzec. (Informator 10)

(2,0) no i chyba to że artyści dając świadectwa pokazują nam (2,0) dają nadzieję że z każdego syfu można się podnieść i iść dalej. (Informator 3)

Ponadto
można dost
lacje między

Ale też t
ją inacze
(Informa
(2,0) mó
na żyć c
ciółmi (2
(2,0) mó
(...) duż
tor 9)

Dwóch
wartość ja
ją od nas i

(2,0) też
siejszy s
(2,0) czł
ma wob
wystarc
trzeba l

Młodz
cenie, prz
z przekaz

(2,0) i t
ważną
a to ba
(2,0) t
(2,0) j

Jeden

(2,0) j
mator

Ponadto 4 osoby biorące udział w badaniu wskazały, że wartościami, które można dostrzec w tekstach muzyki chrześcijańskiej są rodzina, przyjaźń, relacje międzyludzkie.

Ale też to co mówią artyści ich doświadczenia życiowe ich świadectwa pozwalają inaczej spojrzeć na życie na rodzinę mimo że czasem nie ma się w niej oparcia. (Informator 1)

(2,0) mówią też że ważne są wzajemne relacje z drugim człowiekiem bo nie można żyć całkiem samemu w świecie (3,0) zarówno ta relacja z rodziną jak i przyjaciółmi (2,0). (Informator 2)

(2,0) mówią też o rodzinie (2,0). (Informator 8)

(...) dużo mówią o relacjach międzyludzkich o wartościowym życiu. (Informator 9)

Dwóch informatorów dostrzega również w muzyce chrześcijańskiej taką wartość jak rozsądek, który pozwala być sobą bez względu na to czego oczekują od nas inni ludzie.

(2,0) też myślę że uczą młodych takiego rozsądku że nie wszystko co oferuje dzisiejszy świat jest warte naszej uwagi. (Informator 7)

(2,0) człowiek nie musi spełniać wszystkich wymagań jakie sobie założy (2,0) jakie ma wobec niego dzisiejszy świat (3,0) może być taki jaki jest naprawdę i::: taki jest wystarczający (2,0) że żyjąc w świecie z Panem Bogiem to wystarczy wtedy a nie trzeba być takim jak oczekują tego od nas inni (2,0). (Informator 2)

Młodzi dorośli zwrócili ponadto uwagę na ważną wartość jaką jest nawrócenie, przebaczenie oraz trzeźwość i uwolnienie się z uzależnień jako jeden z przekazów muzyki chrześcijańskiej.

(2,0) i też przez swoje świadectwa jak już mówiłem artyści nawróceni pokazują że ważną wartością w życiu jest trzeźwość czy to że nie zażywa żadnych narkotyków a to bardzo ważne dla młodych osób. (Informator 5)

(2,0) tak jak przed chwilą była piosenka arki Noego nieidealna czy na zgodę ta::k (2,0) jest tam mowa o przebaczeniu. (Informator 2)

Jeden z informatorów mówi także o mądrości.

(2,0) jest w nich taka mądrość która może posłużyć wielu osobom (2,0). (Informator 5)

Kategoria III – „Moje zainteresowanie muzyką chrześcijańską wynika z...”

Aż 8 informatorów nie potrafi jednoznacznie wskazać dlaczego interesują się muzyką chrześcijańską. Badani podkreślają jednak, że ten rodzaj muzyki towarzyszy im od najmłodszych lat. Obecność ta w głównej mierze wynika z przynależności do scholii parafialnych czy różnego rodzaju wspólnot religijnych.

N::o ta muzyka gdzieś towarzyszyła mi od dzieciństwa bo Arka Noego (2,0) zawsze jej słuchałam (2,0) później zaczęłam wyszukiwać inne zespoły też spotkania w Lednicy gdzie siewcy ledniccy i z czasem pojawiało się takich zespołów w moim życiu więcej (2,0). (Informator 2)

Muzyka ta towarzyszy mi od zawsze b::o już od najmłodszych lat brałam udział w scholii kościeln::ej w chórze katedralnym (2,0) moja mama jest organistką więc to było od zawsze we mnie. (Informator 5)

Muzyką chrześcijańską można powiedzieć, że interesowałam się od dzieciństwa (2,0) od komunii świętej w kościele się śpiewało takie melodie t::e pieśni chrześcijańskie więc od małego była ona obecna w moim życiu. (Informator 6)

Już w sumie od dzieciaka gdzie była ona obecna w moim życiu (2,0) później przez różnego rodzaju pielgrzymki przebywaniu wśród osób z różnego typu wspólnot poznawałam kolejne nowe zespoły i jeszcze bardziej się w nią wciągałam. (Informator 7)

(...) to już od dawna zwłaszcza przez działalność w kościele scholki i takie z dziećmi (2,0) i stąd już zainteresowanie muzyką religijną to zaczęłam szukać jakiś zespołów zagłębiać się w to bardziej. (Informator 8)

Od zawsze kiedy pamiętam śpiewałam w scholii więc pewnie dlatego i bardzo lubię tę muzykę. (Informator 10)

(...) od dzieciństwa w kościele później jeździłam na oazę to poznawałam te piosenki i zespoły. (Informator 12)

(...) w sumie to od kiedy pamiętam ta muzyka jest obecna w moim życiu, a to śpiewałam w scholii, a to oazy były. (Informator 15)

Młodzi dorośli (5 informatorów) argumentują także swoje zainteresowanie muzyką chrześcijańską przynależnością do Kościoła oraz wiarą w Boga.

Myszę, że wynika to przede wszystkim z mojej wiary (2,0) bo tam muzyka pozwala mi lepiej przeżywać moją relację z Bogiem (2,0) staram się właśnie łączyć moją wiarę z muzyką chrześcijańską bo jest mi wtedy łatwiej zrozumieć wiele rzeczy. (Informator 4)

(...) popr
młodszy

(...) ucze

(...) bo lu
dością kt
je (2,0) i t
która (2,

Z wiary l

Jedna os
zawdzięcza

Myszę, że
muzyką
taka pra
(2,0) roz

Co więc
wraz z naw

Znałam
z racji że
słucham

Kategoria

Zdaniem
certach p
dych dor
zrozumie

Na pev
zym na
ślenia
działa
typow
Zapew
chodz

„chrześcijańską wynika z...”

...ac dłączego interesują
...k, że ten rodzaj muzy-
...główniej mierze wynika
...dzaju wspólnot religij-

...bo Arka Noego (2,0) za-
...ne zespoły też spotkania
...takich zespołów w moim

...szszych lat brałam udział w
...na jest organistką więc to

...wałam się od dzieciństwa
...łodzie t...e pieśni chrześci-
...(Informator 6)

...a życiu (2,0) później przez
...z różnego typu wspólnot
...w nią wciągałam. (Infor-

...iele scholki i takie z dzie-
...ą to zacząłem szukać jakiś

...ewnie dlatego i bardzo lu-

...zę to poznawałam te pio-

...a w moim życiu, a to śpie-

...że swoje zainteresowa-
...ła oraz wiarę w Boga.

...0) bo tam muzyka pozwa-
...m się właśnie łączyć moją
...ej zrozumieć wiele rzeczy.

(...) poprzez wiarę (2,0) wierze więc ta muzyka niejako towarzyszyła mi od naj-
młodszych lat w kościele później właśnie na jakiś koncertach. (Informator 9)

(...) uczestnictwa w kościele z obecności Pana Boga w moim życiu. (Informator 11)

(...) bo lubię muzykę i lubię chrześcijaństwo (2,0) po prostu kojarzy mi się z ra-
dością której tak czasem na co dzień w takim niedzielnym kościele trochę braku-
je (2,0) i to jest właśnie taki fajny moment kiedy można wyrazić tą taką religijność
która (2,0) potrzebuje takiego ujścia radosnego. (Informator 13)

Z wiary bo jestem katoliczką i lubię w taki sposób się modlić. (Informator 14)

Jedna osoba biorąca udział w badaniu upodobanie do tego rodzaju muzyki
zawdzięcza swoim rodzicom, którzy zaszczepili w niej tę pasję.

Myślę, że głównie to zasługa moich rodziców bo oni zawsze interesowali się taką
muzyką i...: słuchali jej w domu (2,0) to mnie zainteresowało lubię to jest taka żywa
taka prawdziwa można przy niej się bawić ale też słuchać w spokoju i milczeniu
(2,0) rozmyślać przy niej. (Informator 3)

Co więcej, jedna informatorka zamiłowanie do muzyki religijnej odnalazła
wraz z nawróceniem.

Znałam niektóre zespoły które tu występują al...:e jakoś nie interesowałam się tym
z racji że ja się dopiero niedawno nawróciłam haha więc od niedawna dopiero ich
słucham ale uważam że są fajne. (Informator 1)

Kategoria IV – „Muzyka chrześcijańska, a moja relacja z Bogiem...”

Zdaniem 10 informatorów słuchanie muzyki chrześcijańskiej, udział w kon-
certach pozytywnie oddziałuje na ich wiarę, relację z Bogiem. Jest to dla mło-
dych dorosłych inny sposób modlitwy, który zbliża do Boga. Pomaga lepiej
zrozumieć słowa Pisma Świętego.

Na pewno ma to pozytywne działanie (2,0) można się zastanowić nad Słowem Bo-
żym nad swoim życiem (2,0) często pojawiają się jakieś psalmy n...:o i dają do my-
ślenia można się zastanowić (2,0) a TY Panie Boże możesz jeszcze w taki sposób
działać (2,0) to jest takie ciekawe odkrywanie Pana Boga na inny nowy sposób nie
typowy na nabożeństwach. (Informator 2)

Zapewne to ożywia i urozmaica moją wiarę (2,0) pokazuje że to nie tylko zwykłe
chodzenie do kościoła ale że Bóg działa w różny sposób. (Informator 3)

Muzyka ta pokazuje nam jak można być blisko Boga (2,0) dzięki niej zbliżam się do niego. (Informator 4)

Te piosenki mają w sobie słowa które wpływają na to co myślę co czuje w danym momencie (2,0) zbliżają mnie do Boga (2,0) modle się dzięki nim. (Informator 5)

Oczywiście, że działa na pewno się ona polepsza (2,0) choćby przez to że widzę tu dzisiaj inne młode osoby wierzące że nie tylko ja sam jestem ze swoją wiarą że zawsze jest możliwość wsparcia od innych osób (2,0) muzyka też pomaga mi zbliżyć się do Boga poprzez zawarte w niej teksty które nie zawsze mówione trafiają tak jak właśnie za pomocą piosenek. (Informator 6)

Na pewno na ten moment życia w którym jestem nieustannie gorsze dni już dzisiaj ta muzyka dała mi taką energię i takie światło w tunelu. (Informator 7)

Na pewno pogłębia to moją wiarę (2,0) zresztą jak widzę tylu młodych ludzi którzy mają tę samą wiarę i te same przekonania widzimy że nie jesteśmy sami z tym wszystkim zwłaszcza teraz kiedy wiara jest często wyśmiewana (2,0) mimo że jest tylu niewierzących w świecie to jest fajne to że tylu młodych chce tu dziś wielbić Boga przez muzykę. (Informator 10)

Dzięki temu rozwija się moja relacja z Bogiem. (Informator 11)

Czuję się bliżej Boga jak słucham takiej muzyki mogę mu pośpiewać mogę dla niego potańczyć. (Informator 12)

(...) jest to zapewne możliwość lepszego poznawania Boga (2,0) forma zbliżenia się do niego. (Informator 15)

Pozostałe osoby biorące udział w badaniu (5 osób) nie potrafiły określić tego czy i jak zainteresowanie oraz słuchanie muzyki chrześcijańskiej czy też udział w koncertach może oddziaływać na ich wiarę.

(...) ciężko mi powiedzieć (2,0) nie wiem. (Informator 1)

(...) myślę, że sama muzyka w sobie nie może jakoś na to wpływać. (Informator 8)

(...) nie zastanawiałem się nad tym. (Informator 9)

(...) nie wiem. (Informator 13)

(...) nie (3,0) to znaczy nie wiem (3,0) trudne pytanie to jest. (Informator 14)

Kategoria V – „Muzyka chrześcijańska może być pomocna w...”

Zdaniem informatorów muzyka chrześcijańska może być pomocna w życiu wielu osób, w tym szczególnie młodych. Badani najczęściej dostrzegali to wsparcie w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami w trakcie udziału w festiwalach. Zaś dzięki nawiązaniu tych relacji możliwe są rozmowy, które po-

kazują, że wi-
tów związanych

Tak myślę,
festiwalu ja-
sto mają ta-
z innymi je-
spojrzeć na-
Myślę że t-
wiedźmy w-
rzeczy naw-
zaprzyżn-
kiś sposób-
kła rozmow-
i uczestnic-

Oczywiście
zwala się z-
takty (2,0)
pować gdy-
dzienności-

Tak b:::o c-
można poz-
których do-

Co więc-
wa forma po-
go sposobu r-
Kościoła, któ-

Myślę, że j-
ni żeby pó-
trzeć do n-
jest zapew-
dzi (2,0) tu-
z tego co t-
dzieć się w-
dę się naw-

Tak oczyw-
spokoju si-
sie widzą-
inne osoby-
rzenia wpi-

kazują, że wiele osób doświadcza podobnych trudności, radości czy dylematów związanych z wiarą. Zdaniem młodych dorosłych jest to niezwykle ważne.

Tak myślę, że to jest bardzo pomocne. Słuchając tej muzyki czy będąc na takim festiwalu jak dziś można zobaczyć innych młodych porozmawiać z nimi że często mają takie same problemy (2,0) że wiara nie zawsze jest łatwa a właśnie będąc z innymi jest prościej kroczyć tą drogą (...) naprawdę obecność tutaj może pomóc spojrzeć na wiele spraw z dystansu. (Informator 1)

Myślę że tak bardzo takie piosenki nawet kiedy przypadkiem ktoś na to trafi powiedzmy w Internecie to (2,0) zawsze się może zainteresować czymś innym przez takie rzeczy nawiązuje też kontakt z innymi osobami (2,0) z innymi może się z nimi zaprzyjaźnić poznać kogoś kto też doświadczał trudności (3,0) kto może mu w jakiś sposób pomóc czy chociaż z nim porozmawiać czasem wystarczy taka zwykła rozmowa (2,0) dlatego też myślę że warto jest słuchać muzyki chrześcijańskiej i uczestniczyć w koncertach bo to daje dużo radości (2,0). (Informator 2)

Oczywiście że tak (2,0) pokazuje to że wiara jest czymś żywym że ta muzyka pozwala się zbliżyć do Boga (2,0) ale też do innych ludzi łatwiej jest nawiązywać kontakty (2,0) słuchając muzykę chrześcijańską też teksty dużo nam mówią jak postępować gdy się wahamy (2,0) warto słuchać tą muzykę bo jest ona przydatna w codzienności. (Informator 3)

Tak bardzo często tłumaczą wiele rzeczy (2,0) są oparte na Piśmie Świętym (3,0) można poznać Pana Boga ale też drugiego człowieka zrozumieć pewne trudności których doświadczamy. (Informator 12)

Co więcej, informatorzy dostrzegają, że muzyka chrześcijańska to ciekawa forma pomocy w zachęcaniu młodych ludzi do wiary. Pokazanie im innego sposobu modlitwy, a tym samym niwelowanie stereotypowego wizerunku Kościoła, który według badanych nie zachęca młodych ludzi.

Myślę, że jest to bardzo cenne dla młodych ludzi ponieważ nie są oni często chętni żeby pójść do kościoła by słuchać kazań czy nawet słowa bożego i trzeba dobrać do nich w jakiś inny sposób (2,0) i poprzez muzykę poprzez taki festiwal jest zapewne o wiele łatwiej i się to uda (3,0) warto zobaczyć radość tutaj tych ludzi (2,0) tutaj na festiwalu ludzie są dla siebie bardzo życzliwi (2,0) są zadowoleni z tego co tu się dzieje (2,0) można posłuchać fajnej muzyki a jednocześnie dowiedzieć się wiele o Bogu i też o samym sobie o innych ludziach (2,0) można naprawdę się nawrócić. (Informator 4)

Tak oczywiście bo to jest inny sposób modlitwy (2,0) niektórzy potrzebują w ciszy spokoju się pomodlić (2,0) a niektórzy właśnie dostrzegają wiarę dopiero w hałasie widzą wiarę w Chrystusa kiedy widzą inne osoby w tym samym wieku że mogą inne osoby też wierzą że nie są sami (3,0) jest w kościele młodzież (2,0) takie wydarzenia wpływają na zmniejszenie problemów z wiarą wielu osób (2,0) trzeba im po-

kazywać takie wydarzenia taką muzyką by zobaczyli tę inną stronę. (Informator 6)
 (2,0) kościół jest postrzegany jako starsze Panie dlatego warto pokazywać tym młodym że istnieje też taka muzyka która jest dobra na wiele dolegliwości. (Informator 10)

Jest to przybliżenie do kultury chrześcijańskiej poprzez subkultury muzyczne (2,0) pokazuje to że w rocku czy metalu nie trzeba śpiewać o czymś głupim dołującym tylko można śpiewać o Bogu można śpiewać o czynieniu dobra i to może pomagać młodym uświadamiać że świat nie jest taki zły zepsuty a chrześcijaństwo to nie klęczenie na grochu. (Informator 13)

Tak pewnie że tak bo to chociaż taki udział w festiwalu to jest okazja żeby spotkać inne osoby zobaczyć tą radosną stronę kościoła poznać artystów którzy kierują słowa często swoje świadectwa trudnego życia (2,0) zapewne jest to pomocne że nie jest się samemu w tym wszystkim. (Informator 14)

Trzech informatorów dostrzega, że udział w koncertach muzyki chrześcijańskiej, a w sposób szczególny słowa artystów kierowane do uczestników mogą być pomocne dla młodych osób, które pogubiły się w swoim życiu. Borykają się z uzależnieniami czy dopuściły się przestępstw.

(2,0) nawet dla młodych z nałogami może być to pomocne bo wielu artystów poprzez swoje świadectwa opowiadają jak sami często borykali się z alkoholem czy narkotykami jak byli przestępcami dają nadzieję że ze wszystkiego można wyjść. (Informator 9)

(...) myślę że może to być też pomoc dla osób młodych które w jakiś sposób pogubiły się w życiu (2,0) nie potrafią odnaleźć swojej drogi (3,0) bo wielu artystów też kiedy było w dołku a wyszli z tego ich przykład może być impulsem do zmian. (Informator 15)

(...) pewnie że pomaga (3,0) dla wielu osób nie tylko tych którzy wierzą i jest im dobrze akurat (2,0) właśnie myślę że szczególnie tym co jest źle (3,0) bo jak taki młody zacznie palić czy pić albo nawet narkotyki bierze to ciężko jest mu wyjść z tego wstydzi się mówić o tym (3,0) a tu artyści mówią świadectwa że sami mieli takie problemy mówią co zrobić gdzie szukać pomocy. (Informator 8)

Jeden z informatorów uważa, że muzyka chrześcijańska sama w sobie nie może w żaden sposób pomóc. Jednakże może ona być impulsem, za przyczyną którego zdarzy się coś co skłoni osobę do zmiany swego postępowania.

Sama muzyka chrześcijańska ich nie naprowadzi na nową drogę bo myślę że coś musi się wydarzyć jakaś sytuacja musi być (2,0) ale kiedy zadziała już ten impuls to myślę że muzyka ta pomoże wtedy odnajdować te właśnie wartości (2,0). (Informator 5)

Konkluzje

Wyniki prz
 dych doros
 muzyka ch
 wyszczegól
 słych konce
 twy, manifi
 cję z Bogiem
 zów) wskaz
 wartości, k
 W wypowia
 do Boga i c
 baczenie, w
 ważną war
 jak i związa
 ce dane na
 ką chrześci
 jednoznacz
 chrześcijań
 rodzaj muz
 elementem
 dzaju muz
 Jeden zaś i
 rodziców. C
 jańskiej dz
 tyczne wy
 w muzyce c
 nych situa
 matorów b
 nictwo w
 poznania c
 śników. W
 kontaktów
 cy elemen
 ze swoimi
 w opinii b

Konkluzje

Wyniki przeprowadzonych badań (studium przypadku) z udziałem 15 młodych dorosłych uczestniczących w *Song of Songs Festival 2018*, pokazują, że muzyka chrześcijańska pełni ważną rolę w życiu badanych. Odpowiedź na wyszczególnione pytanie badawcze główne pokazuje, że 15 młodych dorosłych konceptualizuje muzykę chrześcijańską jako: szczególny rodzaj modlitwy, manifestację wiary, wskazówkę, drogowskaz, pozytywne emocje, relację z Bogiem i człowiekiem. Ponadto analiza danych metodą dziedzin (obrazów) wskazuje, że informatorzy w muzyce chrześcijańskiej dostrzegają wiele wartości, które powinny towarzyszyć każdemu człowiekowi w codzienności. W wypowiedziach młodych dorosłych pojawiły się takie wartości jak: miłość do Boga i człowieka, wiara, nadzieja, dobro, prawda, piękno, mądrość, przebaczenie, wolność, rodzina, przyjaźń. Oprócz tego informatorzy wskazali na ważną wartość, jaką jest wolność od uzależnień zarówno tych alkoholowych, jak i związanych z narkotykami. Ponadto w wynikach ujawniają się interesujące dane na pytanie badawcze dotyczące uzasadniania zainteresowania muzyką chrześcijańską przez młodych dorosłych. Aż 8 informatorów nie potrafiło jednoznacznie określić skąd w ich życiu pojawiło się zainteresowanie muzyką chrześcijańską. Co ciekawe, badani Ci wskazywali, że wynika to z faktu, iż ten rodzaj muzyki towarzyszy im od najmłodszych lat życia i jest nieodłącznym elementem codzienności. Natomiast 5 osób swoje zainteresowanie do tegoż rodzaju muzyki upatrywało w przynależności do Kościoła oraz wierze w Boga. Jeden zaś informator wskazał na rodzinne zamiłowanie przekazane mu przez rodziców. Co interesujące, jedna osoba dostrzegła znaczenie muzyki chrześcijańskiej dzięki swojemu niedawnemu nawróceniu. Kontynuując refleksje dotyczące wyników badań, warto wskazać, że 15 młodych dorosłych dostrzega w muzyce chrześcijańskiej pozytywne walory, które mogą być pomocne w różnych sytuacjach życia. Najczęstszą zaletą muzyki tą wymienianą przez informatorów była możliwość nawiązywania nowych znajomości poprzez uczestnictwo w koncertach. Badani podkreślali, że dzięki temu mają możliwość poznania doświadczeń zarówno tych pozytywnych, jak i negatywnych rówieśników. Wymieniają poglądy na tematy wiary. Młodzi dorośli nawiązywanie kontaktów z innymi podczas koncertów chrześcijańskich uznali za znaczący element, gdyż pozwala im to w wielu przypadkach zobaczyć, że nie są sami ze swoimi trudnościami czy dylematami życiowymi. Muzyka chrześcijańska w opinii badanych może również służyć jako sposób zachęcania młodzieży do

wiary. Jest to według nich inny wyjątkowy sposób modlitwy, który preferuje współczesna młodzież. Co więcej, informatorzy wskazali, że muzyka chrześcijańska może pełnić walor terapeutyczny dla osób, które pogubiły się w swoim życiu, dopuściły się przestępstw lub popadły w uzależnienia. Świadectwa artystów chrześcijańskich, których droga życiowa nie zawsze była idealna i sami doświadczali takich trudności, mogą być w postrzeganiu młodych dorosłych impulsem skłaniającym do zmian.

Konkludując można zauważyć, że wyniki studium przypadku mogą być podstawą do podjęcia dalszych, szerszych badań omawianej problematyki.

Bibliografia

- Anasz W., *Przyjaźń i tolerancja w systemie wartości młodych Polaków w czasie transformacji ustrojowej*, „Tolerancja: Studia i Szkice” 1994, T. 1.
- Borowska-Beszta B., *Etnografia dla terapeutów (pedagogów specjalnych). Szkice metodologiczne*, Kraków 2005.
- Denzin K.N., Lincoln Y., *Metody badań jakościowych*, t. 1, Warszawa 2009.
- Dubas E., *Etapy dorosłości i proces kształcenia*, [w:] A. Fabiś, B. Cyboran, *Dorosły w procesie kształcenia*, Bielsko-Biała 2009.
- Dubis M., *Wartości i style życia młodzieży*, „Jagiellońskie Studia Socjologiczne” 2014, nr 1.
- Dyczewski L., *System wartości w świadomości młodego pokolenia*, „Roczniki Nauk Społecznych” 1980, T. VIII.
- Flick U., *Jakość w badaniach jakościowych*, Warszawa 2011.
- Flick U., *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2010.
- Gajda J., *Wartości w życiu człowieka. Prawda, miłość, samotność*, Lublin 1997.
- Jedliński R., *Świat wartości uczniów kończących szkołę*, „Nowa Szkoła” 1996, nr 5.
- Jemielniak D., *Badania jakościowe*, t. 1, Warszawa 2012.
- Klimek L., *Dokąd zmierza młodzież? Cele i dążenia życiowe współczesnej młodzieży*, „Opieka – Wychowanie – Terapia” 2001, nr 4.
- Kubinowski D., *Jakościowe badania pedagogiczne. Filozofia, metodyka, ewaluacja*, Lublin 2010.
- Kwieciński Z., *Młodzież wobec wartości i norm życia społecznego. Studia empiryczne*, Toruń 1987.
- Mariański J., *Młodzież współczesna wobec wartości*, „Roczniki Teologiczne” 1994, T. VI.
- Późniak G., *W poszukiwaniu miejsca dla koncertów muzyki popularnej w świątyni katolickiej*, „Studia Gdańskie” 2012, T. XXXI.
- Raplay T., *Analiza konwersacji dyskursu i dokumentów*, Warszawa 2010.
- Rorat M., *Wartości i poczucie sensu życia młodzieży z dysfunkcją narządu ruchu*, Rzeszów 2006.

- Strózik T., *System wartości a ocena jakości życia młodzieży akademickiej*, „Studia Oeconomica Posnaniensia” 2014, nr 2.
- Szczepanowicz B., *Muzyka i taniec w Biblii*, Kraków 2016.
- Szymański M., *Wartości nauczycieli i uczniów szkół zawodowych*, [w:] *Nowe uwarunkowania edukacji szkolnej*, S. Kwiatkowski (red.), Warszawa 1998.
- Szypowicz B., *Muzyka i taniec w Biblii*, Kraków 2016.
- Wilson-Dickson A., *Historia muzyki chrześcijańskiej. Od chorału gregoriańskiego do muzyki gospel*, Warszawa 2007.